

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemani velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inzerate) vsprejema upravništvo in ekspedijca v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 77.

V Ljubljani, v petek 3. aprila 1896.

Letnik XXIV.

VABILO

k

občnemu zboru

katol. politič. društva v Ljubljani,

ki se bode vršil

v nedeljo dné 12. aprila t. l. ob 1/2 6. uri zvečer

v prostorih „Katoliškega doma“

na Turjaškem trgu števil. 1.

Vspored:

1. Nagovor predsednikov.
2. Poročilo tajnikovo.
3. Poročilo blagajnikovo.
4. Volitev dveh verifikatorjev.
5. Volitev novega odbora.
6. Slučajni nasveti.

K obilni udeležbi vabi

odbor.

Rusija in Vatikan.

V decembru l. 1882 sta Rusija in sv. Stol sklenila pogodbo, ki obsega tri točke: 1. Upravo razpuščenih škofijstev, 2. semenišča, 3. cerkveno akademijo v Peterburgu. Gledé druge točke je bilo dogovorjeno v pogodbi, da škofijska semenišča ostanejo pod vodstvom škofovskim, škof imenuje ravnatelja, nadzornika in profesorje, kakor doslej, dogovorno z vlado. Škof pa mere iz opravičenih vzrokov odstraniti ravnatelja, nadzornika in profe-

sorje ter jih nadomestiti z drugimi osebami. Ako takoj ne imenuje namestnika, mora o tem obvestiti vlado. Semeniške statute gledé uredbe, učnega načrta, pravic in dolžnostij osobja določa škof; pouk ruskega jezika, zgodovine in slovstva pa škof uravnava sporazumno z vlado in učitelje teh predmetov imenuje z odobrenjem vlade. Škofu pa pristaje prosto vodstvo učnih tečajev, pouka sploh in notranje discipline.

S to pogodbo, katero sta podpisala Jacobini in Butenjev, se je zopet obnovila diplomatska zveza med Vatikanom in rusko vlado in za silo vredile razmere katoliške cerkve v Rusiji.

V označeni pogodbi pa ni nobenega govora o državnem nadzorstvu pri izpitih iz ruskega jezika, zgodovine in slovstva, za katere škof imenuje učitelje z odobrenjem vlade. Dne 15. maja m. l. pa je izšel ukaz, da sme država nadzorovati izpite iz naštetih predmetov v katoliških semeniščih na Poljskem. Ta ukaz naravnost nasprotuje pogodbi iz l. 1882, ki gledé pouka prepušča škofom popolno prostost. Naravno, da je ta ukaz vzbudil v Vatikanu neprijetno začudenje, kajti ruski uradniki bi si s časom skušali pridobiti ves vpliv tudi na cerkveno vzgojo katoliških duhovnikov.

Mnogi listi zatrjujejo, da je vsled tega ruski zastopnik pri Vatikanu, Izwolsky, potoval v Peterburg ter carju osebno sporočil pomisleke Leona XIII. Izwolsky se je vrnil na svoje mesto ter sv. očetu izročil lastnoročno pismo carja Nikolaja II., ki je sv. očeta jako razveselilo, kakor zatrjujejo italijanski katoliški listi.

Pismo baje obseza povoljna pojasnila. Čudno pri tem pa je vendar, da ukaz z dne 15. maja l. 1895 še vedno ni preklican. „Univers“ pripomni,

da hoče ruska vlada dobiti zagotovilo glede izvrševanja pogodbe.

V trinajstih letih je vlada vendar mogla dobiti dotično zagotovilo; ako pa ne, potem je mogla opozarjati na pogodbo, a ne izposlovati ukaz, ki govori naravnost proti pogodbi. Iz tega postopanja smemo le sklepati, da hoče ruska vlada polagoma dobiti v roke nadzorstvo vsega poduka v katoliških semeniščih.

Pisava rodbinskih imen.

(Interpelacija posl. Višnikarja in tovarišev v seji poslanske zbornice dne 12. marca 1896.)

Kakor poročajo javni listi, je poslal vodja okr. glavarstva baron Mac Nevin dvema odbornikoma hranilnice in posojilnice v Glinjah naslednji odlok:

„V smislu cesarske naredbe z dne 20. aprila 1854, drž. zak. št. 96 se pozivljate, da pišete svoje rodbinsko ime v pravem pravopisju, kakor se nahaja v matrikah glinjske župnije, „Sablatschan“ in ne, kakor dosedaj napačno „Zablačan“ in „Sablacán“. Ako se ne bodete pokorili temu povelju, vas zadene ostra kazen. — C. kr. okrajno glavarstvo v Celovcu, dne 13. januarja 1896.

C. kr. vladni svetnik:

F. baron Mac Nevin.“

Pred vsem je pripomniti, da sta brata Zablačan vpisana v registru deželnega sodišča v Celovcu pod tem imenom, in smeta torej kot zastopnika posojilnice podpisovati svoja imena le na ta način.

Navedeni odlok ni utemeljen niti v zakonu, niti v resničnih razmerah in tudi ni bil izdan vsled kake potrebe, marveč kaže le odkrito sovraštvo nasproti slovenskemu pravopisju, katerega bi gotovo ne smel kazati kot vodja polit. oblasti.

LISTEK.

Ropar Ferme pred porotniki.

(Izvirno poročilo.)

Dne 31. marca vršila se je v Celju porotna obravnava proti Pavlu Ferme-tu zaradi štirih roparskih umorov in proti tovarišu njegovemu Mazzoniju, ki je baje Ferme-tu pri tem pomagal. Teško je obdinstvo pričakovalo te obravnave, zato se je zbralo pri obravnavi veliko poslušalcev, tudi iz Vranskega jih je bilo nekaj navzočih. Najprej so prebrali obtožnico in na to so pričeli z obravnavo gledé umora v Trojanah. Predsednik sodišča je očital zatožencu, da je v Trojanah umoril Vincenca Novaka in da je skušal umoriti tudi njegovo ženo Marijo Novak, ter ga vprašal, ali še taji to zločinstvo. Ferme vse taji in pravi, da o tem nič ne vé.

Predsednik: Kje si pa bil v noči od 27. na 28. novembra lanskega leta? — Ferme: Doma sem bil, pri peči sem zvečer sedel in potem doma spal. — Predsednik: Ali si bil celi dan doma? — Ferme: Celi dan. — Predsednik: Kdaj si pa zjutraj vstal? — Ferme: Ob štirih. — Predsednik: Tvoja mati pa pravi, da te ni bilo doma, in tvoja sestra pripoveduje, da si zvečer ob šestih šel z doma in da si prišel ob dveh po polnoči domov. — Ferme: To ni res; jaz sem doma ostal, ženske

nič ne vedó. — Predsednik: Ali si poznal Novaka? — Ferme: Ne, jaz ga ne poznam.

Na to izprašujejo Mazzonija, ki pravi, da je dobil denar 27. novembra od svojega očeta ter da je ono noč prenočeval pri Sternišku v Zaplanini ter da je še le drugi dan zvedel, kaj se je zgodilo v Trojanah.

Potem pridejo priče na vrsto. Marija Novak, žena umorjenega Vincenca Novaka, stvar tako-le pripoveduje:

Jaz sem spala na levo v kamri. Najedenkrat zaslišim ropot iz hiše, kjer je mož spal. Hitro zavpijem, kdo da je, in ker ne dobim nobenega odgovora, vstanem, grem v hišo in vidim, kako neki človek seka z dolgim nožem po možu, ki je ležal v postelji. Urno skočim k njemu, ga zgrabim ter ga z največjo silo potisnem skozi vrata in jih zaprem pred njim. Potem napravim luč, pogledam na posteljo in spoznam, da je mož že mrtev. Zato odprem vrata, hoteč klicati na pomoč. V tem skoči morilec zopet v hišo, kjer sem ga pri luči dobro videla, skoči proti meni, vgasne luč ter tudi mene skuša končati. Na moje vpitje se vzbudé otroci, ki so prihiteli v hišo. Morilec se je zbal in je ubežal. Prizadjal mi je osemnajst ran, kakor so to tudi zdravniki spoznali.

Predsednik: Ali pa obtoženega Fermeta dobro poznate? — Priča: Prav dobro. — Na to se obrne k morilcu, rekoč: Da, prav ti si bil in nobeden

drug, dobro sem te spoznala pri luči in ko bi živela tisoč let, nikoli bi ne pozabila na tvoj obraz. — Predsednik: Kakšen nož pa je imel? — Priča: Dvorezen. — Predsednik: Ali je imel vaš mož denar? — Priča: Imel je 400 gld., katere je kot posojilo dobil vsled potresne škode. — Predsednik: Ali so pa ljudje vedeli, da je vaš mož dobil denar, ali je Ferme mogel to vedeti. — Priča: Seveda, to je v okolici vsak vedel.

Ferme vse taji in pravi, da ni on nikoli bil pri Novakovih. Zagovornik omeni trditve priče, da je imel morilec mazulje po obrazu, katerih pa sedaj ni videti na Fermetovem obrazu. Zdravnik pojasni, da to ni nič čudnega, ker sedaj obtoženec toliko časa ni bil na solncu.

Desetletna hčerka Jožefa Novakova tudi spozna morilca in na stavljeno vprašanje reče: Oni je bil ravno tak. — Marija Novakova, druga hči, pove, da jo je sestra vzbudila s kričanjem ter da je hitela v hišo, kjer je našla mater v krvi na tleh, oče pa je bil že mrtev v postelji. Drugi dan je našla na vrtu škatljico žvepljenk, nekaj obžganih je ležalo po tleh.

Zandarm Jirak izjavi nastopno: Našli smo okoli hiše stopinje v snegu in sicer stopinje od dveh ljudi. Te stopinje smo premerili na čevljih obtožencev in se prepričali, da se popolno vjemajo s Fermetovimi in Mazzonijevimi. Iz teh stopinj je bilo spoznati, da je Ferme najprej skozi okno opazoval, kaj ljudje

Pod cesarsko naredbo z dne 20. aprila 1854, drž. zak. št. 96 se lahko subsumira zelo veliko, toda da spada pod to določbo slovensko pravopisje, je znal odkriti in iznajti samo znani germanizator baron Mac Nevin.

Omenjena naredba ne govori o kaki spremembi imen in tudi ne o pravem ali napačnem pisanju imen, marveč le o načinu pisanja, s katerim se žalijo oblastva. Ako se pa baron Mac Nevin vkljub temu sklicuje na ta odlok, tedaj se mora sklepati, da se čuti žaljenega že s pravopisno pravilno pisanimi slovenskimi imeni in smatra to za demonstracijo. On ni v to poklican organ, da bi odločeval, kako se mora pisati ime. Njegova trditev, da je pisava slovenskega imena „Sablatschan“ pravilna in nasprotno napačna z „Zablačan“, je neresnična.

Uradno priznano, od l. 1850 v drž. zak. in v dotičnih deželnih zakonikih navadno slovensko pravopisje ne pozna črke „tsch“, marveč le „š“. Ako Nemci nadomeščajo svoje črke sch (š) in tsch (š) z drugimi znamenji, kar gotovo ni izključeno, tedaj bi se morali po mnenju barona Mac Nevina sedaj navadna pismena znamenja sch in tsch v nemških rodbinah in krajevnih imenih ohraniti na veke, nasproti pa izbaciti iz slovenskih imen vsi č, š in ž.

V tem slučaju se pa ne govori o kakaj spremembi ali pačenju imen, ampak le o rabi slovenskega pravopisja, kateremu preti baron Mac Nevin s kaznijo.

„Zablačan“ je identično s „Sablatschan“ ali „Sablazhan“, vse tri pisave označujejo jedno in isto ime in se popolno jednako izgovarjajo.

Da se določeni obstoječi predpisi glede priimkov in imen le v to, da uravnavajo le prave imenske spremembe in ne tudi pravopisje imen, je dovolj jasno iz vsebine in namena dotičnih predpisov.

Potreba, osebo zaznamovati, se pokaže v trenutku rojstva. Ko se je pričelo krščanstvo, dajali so vsakemu novorojencu pri krstu ime. A to ni zadostovalo. Izbirali so si še razne priimke, da so ločili družine in rodove. Minolo stoletje so pričeli zakonito urejevati označevanje imen. Patent z dne 1. novembra 1786, št. 591 določa, da žena in otroci dobivajo ime in grb moža, oziroma očeta. Za Galicijo izdani cesarski patent z dne 3. februarja 1776 je proti zlorabi, da otroci in hčere podložnikov premijajo očetovo ime.

(Konec sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 3. aprila.

Badenijeva vlada in moravski Čehi.

Organ moravske ljudske stranke „Lidove Noviny“ objavlja v jedni zadnjih številkih govor poslanca dr. Stranskega. V naslednjem posnamemo nekaj stavkov, ki jasno slikajo razmerje mej Badenijevo vlado in češkim narodom na Moravskem. V prvi vrsti se omenja tukaj boj za češko državno pravo. V do-

tičnih stavih se navdušujejo moravski Čehi za najodločnejšo opozicijo nasproti vsaki vladi, katera ne pokaže toliko dobre volje, da bi ustregla češkim zahtevam. Badenijeva vlada je v tem oziru nekoliko boljša od Windisch-Grätzove, da nas ne draži in ne vznemirja, vendar nam pa tudi ničesar ne da. Tudi v šolskem oziru nam ni sedanja vlada prav nič naklonjena. To nam spričujejo naše zahteve v deželnem zboru glede podpore nekaterim Matičnim šolam. Pri tej priliki bi bil moral ces. namestnik pokazati, da nam vlada ne nasprotuje v opravičenih zahtevah, in priporočati dotične predloge. Toda kaj tacega smo od njega zaman pričakovali. Jednako se godi tudi z ostalimi opravičenimi zahtevami češkega naroda. Najbolj značilno je pa njeno postopanje tedaj, ako jo opozarjamo na kake nujne potrebe. Ob vsaki priliki se nam pokaže na deželni zbor, češ tukaj bodele našli gotovo pomoč. Pri tem se pa ne premisli, da v deželnem zboru nimamo večine, in da se vse naše prošnje kratko malo odbijejo. Iz vsega tega sledi, da nam je grof Badeni ravno tak neprijatelj, kakor je bil svojedobno grof Taaffe. Posl. Stralsky in drugovi skušajo sicer pred ljudstvom pojasniti težavno stališče moravskih Čehov in z vso silo udrihajo po vladi, toda kadar je treba v resnici potegniti se za ljudske pravice na mero-dajnem mestu, tedaj vržejo v kot svojo toli povdarjano „najstrožjo opozicijo“ in se dajo voditi in slepiti, kakor komu drago. Dokler češki narod ne bo imel zadostno število takih zastopnikov, da si bodo upali javno povedati svoje mnenje in potegniti se za pravice svojega ljudstva, tako dolgo zaman pričakuje rešitve.

Razpor mej gališko ljudsko stranko in poljskim klubom se od dne do dne občutnejše prikazuje na dan. Skoro nobeden dan ne mine, da ne bi udrihalo zelo razširjeno glasilo ljudske stranke „Kurijer Lvovski“ z vso silo po vladajoči stranki. V pojasnilo, kako strastno vodi ta boj gališka opozicija, navedemo naslednji odstavek iz najnovejšega članka omenjenega lista. Dotični odlomek slove: „Najskrajni čas je že, da ljudstvo pokaže svoje mišljenje in dokaže našim poslancem, da volileci niso tukaj radi njih, marveč poslanci radi volilcev. Čas je, da se poslancem dokaže, da za nje niso mero-dajni ministri in dvorni svetniki, marveč le zaupanje volilcev in njihovo delovanje za ljudske koristi. Najjasnejše se bode pa pokazal značaj in kvalifikacija naših poslancev povodom razprave o volilni reformi in tedaj bodo naši volileci lahko uvideli, kako zastopajo ljudski zastopniki njihove koristi.“ V teh stavih izražena misel bode našla gotovo občno simpatijo, le obžalovati je, da se je sprožila še le zdaj, ko je gališko prebivalstvo že tako odvisno od svojih tlačiteljev gospodovalcev, da jih bode stalo mnogo truda, ako se bodo hoteli osloboditi krutega jarma.

Položaj na Kreti se ni prav nič zboljšal, odkar je došel novi generalni guverner Turkhan-paša, marveč se je še mnogo poslabšal. Pomilo-

ščenje krščanskih vjetnikov se ne more izvršiti, ker se dotični odbor noče posluževati dotičnih vladnih ugodnostij. Vsled tega se snujejo v raznih krajih novi odbori. Vkljub vsakdanjim nemirom se poroča iz Carigrada, da bodo kmalu potihnili vsi nemiri, ker bode vlada odposlala nove vojne moči. Iz Aten se poroča o novih umorih. Turkhan-paša je ukazal zapreti zopet 100 oseb, mej njimi 40 Mohamedanov. „Zlata doba“ torej na Kreti še ni napočila vkljub raznim poročilom o „vzgledelem miru“ od vladne strani.

Angleži v Afriki. Upor v pokrajini Matabelov provzročila sebičnim Angležem mnogo več opravila, nego jim je ljubo in so se sami nadejali. Matabeli so mešan narod, obstoječ iz Kafrov in Bečuanov, in prebivajo na severu od transvaalske republike. L. 1886 si je te pokrajine osvojila Anglija. V istem času je imela tukaj 4000 vojakov, s katerimi je general Warren ukrotil domače upornike. Sedaj opravlja ta del dežele v ime angleške vlade guverner kaplanske kolonije, kateremu je pridelenih za vzdrževanje miru 500 angleških vojakov. Omenjeni guverner je pa z ozirom na matabelske pokrajine skoro popolno neodvisen od „Chartered-Companyje“, katere vodja in načelnik njenih čet Jameson se z mnogimi svojimi častniki nahaja sedaj v Londonu, koder mora upravičevati zadnji napad na Boerje. Imenovana družba je pa preglavica posamnim južnoafriškimi rodovom in tako tudi Matabelom, ki so porabili sedanjo ugodno priliko, da se otresejo neznoznega jarma ožeruške angleške družbe. Kot glaven vzrok za splošen upor se navaja zelo stroga naredba, s katero namerava družba zatreti že dalje časa razširjujočo se živinsko kugo. Pri tem pa trpi zelo veliko živinoreja, ki je glavni pogoj za obstanek domačinov, in je torej popolno upravičena njihova splošna razburjenost. Angleži sicer trdijo, da so provzročili ta upor Boerji ali Buri, ki so največji nasprotniki Angležev a ob enem zvesti zavezniki Bečuanov. Ta trditev pa ni popolnoma verojetna, kajti Matabeli so že sami uvideli, da si zagotove svoj obstanek le tedaj, ako se oproste evropskih sebičnejev. Kako velika napetost vlada mej Angleži in južnoafriškimi rodovi, je razvidno iz nekega pisma, v katerem se trdi, da boji in upori ne bodo poprej ponehali, dokler ne postane iz posamnih angleških pokrajin jedna sama, popolno neodvisna republika. Angleška vlada torej nima pričakovati nič dobrega, ako se upro njeni nadoblasti vsi ondotni rodovi.

Cerkveni letopis.

Križev pot v Jeruzalemu.

(Spisal dr. Fr. Sedej.)

(Dalje.)

Ulica „Sitti Marjam“, skozi katero sva sedaj za Kristusom hodila (kakih 390 korakov), se pri avstrijskem gostišču (hospicu) zliva v povprečno ulico, ki prihaja od severnih vrat (Damaščenskih) in vodi proti jugu po takozvani dolini Tyropeion.

delajo v hiši. Potem pa je splezal na češpljo, ki je stala tik hiše, ter se z zibanjem zagnal na hodnik na vrhu. To se vidi tudi iz tega, ker je bilo pri češplji več vej odlomljenih in so se na hodniku spoznali sledovi blata od čevljev in ker so se zgorej našle tudi žvepljenke. Našli so tudi gumb, kakoršnih pri hiši niso imeli, in pozneje se je tudi dognalo, da je bil ta gumb odtrgan od Fermetovega telovnika. — Priča Ana Ferme, sestra zatoženčeva, pove, da je njen brat šel omenjeni večer ob šestih z doma, rekoč, da gre v Trojano, in da je prišel ob dveh zjutraj domov. Drugi dan je bil Pavl zelo čuden, nič ni govoril, ves zamišljen je bil in za glavo se je prijemal. Isto pové tudi obtoženčeva mati. Obe priči pa dostavite, da si je vsled svoje lenobe Pavl le malo prislužil, da je sproti vse zapil. Ni torej verjeti, da bi si bil on mogel toliko denarja prihraniti. Imel se je ženiti z Julijano Mazzonijevo; njeni ljudje so silili, naj se kmalu vzameta ter mu namignili, naj dobi kaj denarja.

Priča Peter Derzak pové, da je srečal zvečer 27. novembra dva človeka, ki sta šla v Trojano ter imela klobuka pokrita globoko čez čelo. Na njegov pozdrav nista dala nobenega odgovora. Velikosti sta bila prav take, kakor sta obtoženca.

Priče Anton Sternišnik, njegov brat in pa hlapec, pri katerih je Mazzoni trdil, da je prenočeval, izpovedó, da je res jedenkrat bil pri njih čez noč, pa se več dobro ne spominjajo, kedaj da je to bilo. — Na to je predsednik prebral izjavo mitničarja

Veberja, ki je slišal mej razgovorom Fermetovim in Mazzonijevim besede: „Zasluzka ni nič, treba je, da greme na rop.“

Zdravnika sta na to izjavila, da je morilec rabil pri umoru dvorezen nož.

S tem je bila dovršena razprava o umoru v Trojanah in na vrsto je prišla razprava o trojnem umoru v Ločici.

Predsednik: Ali si ti umoril Martina Trofel ter Heleno in Tomaža Florjanca? — Ferme: Nobenega. — Predsednik: Kako pa je to, da so našli pri Trofelnu v hiši krvavo sekuro, o kateri so rekli, da je tvoja. — Ferme: Sekira ni bila moja. — Predsednik: Kje si pa dobil nanagloma toliko denarja? Dobili so pri tebi nad sto goldinarjev. — Ferme: Denar sem si zaslužil in prihranil. — Predsednik: Dobili so pa tudi pri tebi srebrne dvajsetice in stare petice, katerih je umorjeni Trofel precej imel. Kje si te dobil? — Ferme: Sanjalo se mi je, da je pod neko bukovo zakopan denar, šel sem tja in res ondi našel 50 srebrnih dvajsetic. — Predsednik nato pokaže obtožencu sukujo, ki je bila zunaj vsa krvava. Obtoženec prizna, da je suknja njegova, toda pravi, da jo je pred več dnevi pustil v oni hiši in da tisto noč te sukuje ni imel.

Veščaki so izjavili, da je suknja le od zunaj oškropljena in se vidi, kakor da bi bil kedo vanjo obrisal okrvavljeno sekuro.

Ogled in zdravniki so dognali, da se je grozno zločinstvo zgodilo mej osmo in deveto uro zjutraj.

Tokrat je bil umorjeni Trofel v gostilni pri Blatniku. Mej tem je Ferme zadavil 14 letnega Tomaža Florjanca, nato je šel morilec v hlev, kjer je molzla Helena Florjanec, tudi to je ubil. Obležala je blizu krave, poleg nje je bila posoda do polovice napolnjena z mlekom. Nesreča je hotela, da je ravno takrat prišel Trofel domov, in tudi njega je zadela jednaka nesreča, tudi njega je Ferme umoril. To se je lahko zgodilo v pol ure, kar potrdijo pozneje tudi pričé.

Priča gostilničar Blatnik pove, da je bil Trofel pri njem ob osmi uri; čez pol ure je šel domov. Kmalu nato je prišla njegova žena domov ter mu rekla, naj gre ž njo k Trofelnu, ker tam se je morala pripetiti kaka nesreča, ker se ji nobeden ni oglasil, ko je hotela v hišo. Oba sta šla k Trofelnu in sta našla ondi tri mrličé. Precej sta vso stvar naznanila žandarmom. — Nadaljne pričé so potrdile, da je okrvavljena sekira Fermetova; več pričé pove, da so malo čez polu devetih srečale Fermeta, ki je šel od Trofelna proti cesti.

Glede stvari, katere je Ferme nakupil z orožjem, pove urar Valentin Vasle z Vranskega, da je Ferme kupil dve uri in da je pri plačevanju zmenjal dva desetaka. — Čevljar Jurjevec potrdi, da je Ferme pri njem kupil čevlje za 5 glid. 80 kr. in da je tudi z desetakom plačal. — Jednako je pri Vrečarju kupil čevlje in jih plačal z desetakom.

Ferme je sam, ko je bil v Celju vtaknjen v

Na oglu, kjer se te dve ulici zlivata, je tretji stacion v spomin prvega Kristusovega padca. Kos stebra iz rudečega marmorja ter latinski napis »III. St.« kazeta to postajo.

Prav blizo, le malo korakov nižje, je na isti strani ulice četrti stacion, kjer je Jezus srečal svojo žalostno mater. O kako bridki meč je tedaj prësunal dvoje najplemenitejših src! Nekdaj je stala na tem mestu cerkev Marijine omedlevice (S. Marija dello Späsimo), katero so pozneje Mohamedani pretvorili v kopelj, ali dandanes je, hvala Begu, tu kapela in poslopje katoliških Armencev.

Zdaj je treba zaviti jo zopet v drugo ulico, ki se arabski zove ulica žalosti (Tarik el alam) in vodi proti zapadu, in sicer vedno navkreber. V tej ulici, ki je precej ozka, kamenita in z oblaki prikrita, nahajajo se peti, šesti in sedmi stacion. Peta postaja je brž pri vhodu v to ulico na levi strani pri prvi hiši, kakor v kamnu vdolbeni napis pričuje. Tu je namreč pomagal Simon iz Cirenë Kristusu težki križ nositi, a ne tako, kakor slikarji slikajo, češ, da sta oba skupno nosila, nego Simon je zadel na svoje rame celi križ. Kristus je najbrž nosil na Golgoti celi križ, ne pa povprečni njega hlood samo. A utrjeni naš Zveličar se ni mogel dolgo odpočiti, kajti že za 86 metrov ali 140 korakov pridemo k šestemu stacionu.

Tu je namreč stala in še stoji (seveda ne prvotna) hiša usmiljene Veronike (najbrž Berenike), katera je prerinila gnječo ljudstva in vojakov ter podala Kristusu prt, da si je obrisal obraz krvavi. Kakor je znano, se hrani Veronikin prt s Kristusovim vtisnjenim obrazom v Rimu, in sicer v veličastni cerkvi sv. Petra. Hišica sv. Veronike je zdaj last katoliških Grkov, ki so obnovili staro-davno ondoto cerkvico in so jo lani posvetili.

Na koncu ulice »tarik el alam« stopimo čez prag »sodnijskih vrat«, kjer je sedmi stacion ali drugi Kristusov padec. Tu je namreč bil konec mestnih zidin (drugega zidu), v katerih so bila vzdana sodnijska vrata (Porta judiciaria), kakor pričajo ostanki zidin in mestnih rogov v najnovejšem času tu izkopanih. Imenujejo se pa sodnijska vrata zato, ker so tu k smrti obsojenim bojda v drugič obsodbo razglasili in jo k stebru pribili.

Prekoračivši prag sodnijskih vrat pridemo v dolgo povprečno ulico oljskega bazarja, ki vodi od juga proti severu, vendar mi krenemo čez to proti zapadu v takozvano ulico Hanke. Pri zidu grškega samostana Karalambos se zopet ustavimo, da se pomudimo pri osmi postaji, kjer je Kristus tolažil jokajoče žene. Res! Za časa Kristusovega trpljenja so ženske junaško hodile za njim, ne boječ se nikogar, ter vztrajale celó pod križem, med tem ko so moški, celó njegovi učenci, strahopetno ga zapustili. Ali ni tedaj slabi ženski spol osramotil moške?

lukujo, povedal jetničarju Prijatelju, da je umoril one tri v Ločici in sicer vpríeó paznika Goldnerja in mestnega oskrbnika Derganea. Pri razpravi pa ni hotel o tem ničesar vedeti.

Zdravniki so povedali, da je Ferme Tomaža Florjanca zadušil, drugima pa z ranami na glavi končal življenje. Dogano je tudi, da je imel Trofel denar v omari v steni, in da je Ferme za to vedel, ker je večkrat pri tej hiši delal.

Po zaslišanju prič je državni pravdnik Galle v obširnem govoru dokazoval, da je Ferme storil vsa naštetá zločinstva ter da mu je pri prvem tudi Mazzoni pomagal, zato predlaga, da se oba kriva spoznata.

Od sodišča odločeni uradni zagovornik dr. Dečko Fermeta ni mogel zagovarjati, pač pa je dokazoval, da Mazzoni ni kriv.

Nato je načelnik porotnikov po kratkem posvetovanju naznanil, da so porotniki Fermeta soglasno spoznali krivega, Mazzonija pa nekrivega. Sodišče je potem obsodilo Fermeta v smrt na vislice, Mazzonija pa oprostilo.

Trdovratni Ferme se ni dosti zmenil za smrtno obsodbo.

Pač žalosten vzgled, kam človeka pripelje le-noba in pohlep po vživanju!

Od osme do devete postaje bi bilo le kakih 85 korakov, zasukavši jo proti jugu, ali žalibog je pot do bližnje devete postaje zadelana; zatorej se moramo po isti poti vrniti v oljski bazar in se le po dolgih ovinkih dosežemo deveto postajo, kjer je Kristus tretjikrat padel pod križem. Skoro bi se bila pri teh ovinkih izgubila; tolika je po bazarju gnječa, šum in krik, smrad in umazanost, da je res težko moliti križev pot. (Konec sledí.)

Dnevne novice.

V Ljubljani, 3. aprila.

(Velikonočne procesije) se bodo vršile v soboto: Ob 3. uri popoldne pri Uršulinkah, ob 4. uro v stolnici, ob 5. uri v Trnovem in pri sv. Petru, ob 6. uri pri sv. Jakobu in pri o. o. frančiškanih, v nedeljo zjutraj ob 4. uri v cerkvi Jezusovega Srca. — Zaobljubljena potresna procesija s sv. R. T. pojde v nedeljo popoldne ob 3. iz stolnice po Poljanah mimo št. peterske cerkve h kapelici M. B. na »Friškovecu«. V slučaju deževnega vremena procesija izostane, izpostavljeno pa bode sv. R. T. po vseh farnih cerkvah ljubljanskih od 3.—4. ure. Navadne pridige v nedeljo popoldne na vsaki način izostanejo.

(Mestni zbor ljubljanski) je sinoči nadaljeval sejo, v kateri je župan prebral dopis, s katerim se mestni odborniki povabijo, da se udeležijo velikonočnega vstajenja v soboto popoldne. — Nadalje je župan naznanil, da je dobil magistrat od vlade odlok, v katerem deželna vlada naznanja, da regulacijskega načrta, katerega jej je predložil mestni magistrat ljubljanski, ni potrdila, ker se nanj ne morejo uporabljati zakonita določila. Po magistratu predloženi načrt ne zadostuje zakonitim določilom ne gledé postopanja in ne gledé tehnične izpeljave ter ga vlada zaradi teh nedostatkov ne more vsprejeti kot podlago nadaljnih obravnav. Ker pa je nujno, da se podrtá poslopja čim preje zopet zgradé in zato ni moči čakati na konečno rešitev tega vprašanja, zato magistrat na podlagi dosedanjšega stavbenega reda izvršuje svoj posel ter posebej pazi na določila gledé stavbene črte, da poznejša vravnava mestnega načrta ne bo prizadevala prevelikih težav. — Odbornik dr. Tavčar pravi, da je ta odlok presenečil gotovo mestni zbor, ker se s tem kaže, da se hoče vsa stvar zopet zavleči. — Odbornik Hraskey iz tehničnih oziróv obžaluje ta odlok. — Odbornik dr. Gregorič meni, da s tem odlokom vlada noče braniti, da bi se ne začelo graditi, ker ima magistrat tudi sedaj že pravico, vsakemu načrtati mejo, ki se ozira na prihodnji regulacijski načrt, po katerem naj gradi svojo novo hišo. Konečno se odlok deželne vlade izroči upravnemu odseku, da poroča o njem in sestavi ugovor na ministerstvo proti temu odloku. — V imenu vodovodnega upraviteljstva poroča odb. Hraskey o nakupu tretjega parnega kotla ter predlaga, naj se zato vsprejme ponudba alpinske montanske družbe (6000 gld.) ter naj se sklene z imenovano tvrdko potrebna dogodba. — Odbornik dr. Gregorič vpraša pri tej točki, kaj je z vodovodnim inženjerjem gospodom Hanušem, ali je še stavbeni podjetnik ali je zopet stalno nastavljeni inženjer pri mestnem vodovodu. — Odbornik dr. Tavčar odgovori v imenu personalnega odseka, da se o tej stvari kmalu poroča mestnemu zboru. — Odbornik Senekovič predlaga v ime odseka za električno razsvetljavo, kako naj se kmalu preskrbi za pravočasno dobavo potrebnih kolov za električno žico. — Odb. Šubie predlaga z ozirom na dopis poštnega ravnateljstva, naj se za napravo telegrafske kolibe za žice dovoli prostor v parku nasproti »Narodnemu domu«. — Odbornik Senekovič k temu dostavlja resolucijo, s katero se pozivlje poštni erar, da uvede električno razsvetljavo v novem poštnem poslopiju. Sprejeto. — Gledé prošnje kranjske stavbinske družbe za razdelitev stavbišča na Vrtačah stavi odbornik Šubie nastopne predloge: Občina je pripravljena prodati prostor, kolikor ga je na zahodni strani tira južne železnice, ako se vravnajo stavbene črte v smislu regulacijskega načrta, ako družba plača kvadratni meter po 2 gld. 50 kr. ter preloži cesto na svoje troške. Prošnji stavbene družbe za dovolitev, graditi majhne hišice v trikotu onkraj

železnice, se za zdaj ne ustreže, ker za oni kraj še ni določen stavbeni načrt. Sprejeto. — Odbornik Velkavrh naroča magistratu, naj se pri oddaji barak za stanovanje posameznim strankam ozira na resnično potrebo prosilcev, vzlásti na take, ki morajo iz stanovanj, ker se podró dotične hiše in ne morejo dobiti stanovanja po hišah. — Na to je bila tajna seja, v kateri se je vršilo več osebnih stvari in prošenj gledé grajenja novih hiš in odkupa stavbišč za vravnavo stavbene regulacijske črte.

(Osebna vest.) V včerajšnji tajni seji mestnega zbora ljubljanskega je bil imenovan g. Fr. Ban, praktikant pri deželni vladi, inženjerjem pri mestnem stavbenem uradu v Ljubljani.

(Iz Novega Mesta) 29. marca: Zadnje dni smo imeli tu preč. gg. provincijala in priorja usmiljenih bratov iz Gradca. Kakor čujemo, je bil poglavitni vzrok, da sta prišla, povečanje naše bolnišnice, kar je istinito jako potrebno. Prostora vedno pomanjkuje. Ta teden je prislo že tako daleč, da so morali gospodje dve postelji za bolnike namestiti na hodišču. Sedaj je to mogoče, ker je vreme nenavadno gorko; po zimi bi se nikakor ne dalo. Čast in hvala slavni hranilnici kranjski, da se je tako velikodušno jeseni spomnila dolenjskih trpinov bolnikov, da je odločila 15.000 gld. za povečanje bolnišnice v Kandiji. Upamo, da se bodo našli še drugi blagodušni dobrotniki. — Načrti za podaljšanje bolnišnice so gotovi; odposlali so se že v Ljubljano. Ako bodo potrjeni, se začne kar letos z zidanjem. Bog daj srečo!

(„Obrednik za cerkvenike“,) knjižica, katero je spisal bivši kaplan konješki, gosp. Jernej Voh, izide po praznikih v novem popravljenem iztisu v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Naročila naj se pošiljajo omenjeni tiskarni v Maribor. Ko bode knjižica dotiskana in vezana, se bode takoj razposlala.

(Vedno bolj se svet zanima) za Kathreinerjevo sladno kavo, zato je tovarna priredila podobo izvirnih zavojev, ki jo danes podamo v prilogi ter na njo slavno občinstvo še posebej opozarjamo.

Telegrami.

Dunaj, 3. aprila Po navadnih obredih so včeraj dopoldne v cesarjevi ceremonijalni palači umivali noge 12 starčkom; umivanje je izvršil cesar v navzočnosti članov cesarske hiše, ministrov in več drugih dostojanstvenikov. Umivanje nog starim ženicam je moralo izostati radi odsotnosti cesarice.

Dunaj, 3. aprila. Po posredovanju drž. poslancev Steinerja in Pernerstorferja se je podala deputacija gasilcev k okr. glavarju dr. Friebeisu, ki so izjavili, da pod sedanjimi pogoji ne morejo vsprejeti dosedanje službe. Stavka se torej nadaljuje.

Berolin, 3. aprila. General Simon Sam je izvoljen predsednikom republike Haiti.

Pariz, 3. aprila. V včerajšnji seji francoskega senata je zahteval senator Millard v ime levice vladnega pojasnila o zunanji politiki in senator Le Provost o splošnem položaju. Notranji minister Sarrien je zahteval, da se določi dan za odgovor na omenjeni interpelaciji v današnji seji, toda senat je sklenil, da se ima vršiti razprava že v današnji seji.

Rim, 3. aprila. Major Jakobi je poslal vdovi generala Dabormide pismo, kjer se ji izroča dekret, s katerim je imenoval nemški cesar njenega soproga komanderjem kronskega reda, in izraža ob jednem sožalje nemškega cesarja.

London, 3. aprila. „Reuters Office“ se poroča iz Pekinga: Naprava železnice v Suču se je dovolila. Francoskega poslanika je vlada odpoklicala. Kitajska vlada odločno dementuje vest, da bi se bila sklenila tajna pogodba z Rusijo, in izjavlja, da dotičen namen doseže tudi brez pogodbe. Kitajsko je pristopilo k svetovni poštni zvezi.

Menjalnica bančnega zavoda

Najbolje priporočena
za preskrbljenje vsah
v kurzem listu
zaznamovanih
menic in vrednostij

Schelhammer & Schattera

Wien,
I. Bezirk,
Stefansplatz
Nr. 11, Parterre

Zobobol olajšujejo

zobne kapljice lekarja Piccolija v Ljubljani (Dunajska cesta), katere so bile odlikovane z Najvišjim priznanjem Nj. c. in kr. Visokosti prejasne gospé prestolonaslednice-vdove nadvojvodinje

Stefanije.

Steklenica velja 20 kr. 126 (50-7) 6

Umrli so:

1. aprila. Marija Gusl, davkarja vdova, 83 let, Študentovske ulice 1, plućnica. — Elizabeta Zure, mizarjeva hči, 5 mesecev, Cerkevne ulice 21, bronhitis.

2. aprila. Marija Jereb, gostija, 74 let, Reber št. 6, srčna hiba.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm.
2	9. zvečer	731.3	5.8	sr. szah.	poloblačno	
3	7. zjutraj	731.5	4.2	sr. vzh.	oblačno	0.0
	2. popol.	731.4	7.2	m. svzh.	"	

Srednja včerajšna temperatura 6.0° in za 1.1° pod normalom.

Poslano.

Cujem, da se ob meni večkrat pomudi „Slovenski Narod“. Bodi! Vajen sem tega in pripravljen na to. Moj poklic in moja pota se križajo z njegovimi. Da me po svoje napada, obrekuje in opravlja, je njegova stvar, ne moja. Niti časa, niti volje nimam, da bi se menil zanj. Somišljeniki in ljudje, katerim ni strast premotila vse pameti, vedó sami, pri čem smo z „Narodom“.

Tožim sicer lahko in sodnijski osramotim klevetstvo, ki se mi prizadeva. Toda list, katerega odgovorni vrednik ne vé, kako prihajajo dolgi članki vanj, ne zasluži tega dela. Zaritim „Narodom“, ki nas imajo vse duhovnike za podle, brezznačajne lizune in hinavce, ne pomaga noben dokaz; pri prijateljih pa ne potrebujemo zagovorov. Saj živim in delujem odkrito. — očitó!

Hudo je sicer, če se mi jemlje dobro ime in se z lažmi in zavijanji blati moja čast, a preveč se zavedam dolžnostij, ki mi jih nalaga moje sveto

zvanje, da bi se dal s takim orožjem potreti. Boga hvalim, da me je po bridkih skušnjah poklical v svojo službo in ta služba mi je višji, nego dobro ime in čast.

Zato jednostavno izjavljam: Nasprotnikom je vedno na razpolago moja oseba. „Slovenski Narod“, „Delavec“ in njuni, vzlasti pa dr. Tavčar naj se po volji izmišljajo o meni, kar jim drago. Lažejo naj, obrekujejo in opravljajo, kakor vedo in znajo. Nikar naj se ne boje, da bi jaz kedaj proti njim nastopil jednako pot, še manj pa naj pričakujejo, da bi vsled njihovih zabavljic ostavil delo, ki mi je nalaga moj poklic v narodovo večno in častno srečo.

V Selcih, dne 2. aprila 1896.

Dr. Janez Ev. Krek.

Na prodaj ima

pravi ribniški fižol za seme

Jakob Lavrenčič

v Sodražici.

195 10-8

Solnčnike

v najbogatejši izberi, trpežno izdelane

priporočá po najnižjih cenah

L. Mikusch

v Ljubljani, Mestni trg št. 15.

221 13-4

Pri farni cerkvi na Krki je oddati služba organista in cerkovnika.

Plača znaša do 400 glđ. Nastopi se koj ali o sv. Jurju. 258 3-1

Cerkveno predstojništvo na Krki.

Cerkovnik

24 let star, neozženjen, teoretično in praktično izvelban, ki je že skozi 3 leta izvrševal svojo službo v splošno zadovoljnost, išče službe, najraje v župniji, kjer bi mogel ob enem pristopiti v župnišče kot vodnik ali pomočnik župnikovi ekonomiji, ker je v vseh strokah domačega, kakor poljskega dela vajen, in je bil ravno do sedaj tudi v enaki službi; mogel bi službo nastopiti takoj, ali pa v prihodnji Velikonoči, oziroma o sv. Jurju. 218 10-8
Blagohotne ponudbe upravištvu „Slovenca“.

Najnižja cena.

Najnovije

klobuke

za 235 15-5

gospode in dečke
iz klobučine

priporočá velespoštovanjem

C. J. Hamann

v Ljubljani, Glavni trg št. 8.

Najnižja cena.

St. 1173.

259 3-1

Gostilna v najem.

Podpisano c. kr. rudniško ravnateljstvo v Idriji kot lastnik za izvrševanje gostilnega in krčmarskega obrta, oddaja v imenu visokega erarja na Cerkvem trgu v Idriji stoječo, novič popravljeno

gostilno „pri črnem orlu“

(tako zvano veliko gostilno)

z zraven spadajočimi prostori, zemljišči in inventarjem, ravno tako tudi

letovišče „na Zemlji“

s 1. oktobrom 1896 v najem.

Zaradi najemnih pogojev se lahko pozvé v pisarni c. kr. rudniškega ravnateljstva v Idriji mej uradnimi urami, in se tudi isti na željo dotičnikov pismeno določijo.

Osebná predstava se žei, za oskrbovanje obrti je znanje obeh deželnih jezikov potrebno.

Oni, kateri se za ta najem zanimajo, naj svoje pismene, postavno kolekovane in zapečatené ponudbe z napisom „Ponudba za najem gostilne“ vštévši do 1. majnika 1896 pri podpisnem uradu vložé.

C. kr. rudniško ravnateljstvo v Idriji,

dne 1. aprila 1896.

Trnkóczyja ustna voda

steklenica 50 kr.,

Trnkóczyja prašek za zobe

škatljica 30 kr.,

kakor tudi 246 2

vse medicinično-kirurgične in pharmaceutične preparate, specialitete itd., dietična sredstva, homeopatična zdravila, medicinska mila, parfumerije itd.

priporočájo in razpošiljajo na vse strani

lekarniške tvrdke:

Ubald pl. Trnkóczy, Ljubljana, Kranjsko.
Viktor pl. Trnkóczy, Dunaj, Margarethen.
Dr. Oton pl. Trnkóczy, Dunaj, Landstrasse.
Julij pl. Trnkóczy, Dunaj, Josefstadt.
Vendelin pl. Trnkóczy, Gradec, Štajersko.

Pošiljatev z obratno pošto.

Dunajska borza.

Dne 2. aprila.

Skupni državni dolg v notah	101 glđ. 10 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 „ 20
Avstrijska zlata renta 4%	122 „ 10
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	101 „ 30
Ogerska zlata renta 4%	122 „ —
Ogerska kronska renta 4%, 200 kron	99 „ —
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 glđ.	981 „ —
Kreditne delnice, 160 glđ.	366 „ —
London vista	120 „ 35
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 „ 77 1/2
20 mark	11 „ 77
20 frankov (napoleonidor)	9 „ 53 1/2
Italijanski bankovci	48 „ 50
C. kr. cekini	5 „ 66

Dne 2. aprila.

4% državne srečke l. 1854, 250 glđ.	150 glđ. — kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 glđ.	157 „ 75
Državne srečke l. 1864, 100 glđ.	194 „ —
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 „ —
Tisine srečke 4%, 100 glđ.	141 „ —
Dunavske vravnave srečke 5%	127 „ —
Dunavsko vranavno posojilo l. 1878	107 „ —
Posojilo goriškega mesta	112 „ —
4% kranjsko deželno posojilo	98 „ 35
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99 „ 20
Priporitetne obveznice državne železnice	— „ —
„ „ južne železnice 3%	166 „ 50
„ „ južne železnice 5%	130 „ —
„ „ dolenskih železnic 4%	99 „ 50

Kreditne srečke, 100 glđ.	202 glđ. 50 kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 glđ.	139 „ —
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 glđ.	18 „ 20
Rudolfove srečke, 10 glđ.	24 „ 50
Salmove srečke, 40 glđ.	69 „ 25
St. Genóis srečke, 40 glđ.	71 „ 50
Waldsteinove srečke, 20 glđ.	61 „ —
Ljubljanske srečke	21 „ 75
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 glđ.	165 „ 50
Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v.	3425 „ —
Akcije tržaškega Lloyda, 500 glđ.	441 „ 50
Akcije južne železnice, 200 glđ. sr.	96 „ 75
Dunajskih lokal. telezn. delniška družba	63 „ —
Montanska družba avstr. plan.	82 „ 25
Trboveljska premogarska družba, 70 glđ.	159 „ 50
Papirnih rubljev 100	126 „ 75

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanje za zgube pri krebanjih, pri izkrebanju najmanjšega dobitka. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kuranih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni svéti za dosoga kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavníc.